Uj folyam 1871. 12. szám. Nyiregyháza, junius 25.

NYIRI KÖZLÖNY.

Társadalmi és ismeretterjesztő hetilap.

Szerkesztői iroda
hova a lap szellemi részét tárgyazó küldemények intézendők :
Nagy-Orosi-utcza 998. sz. a.
Kiadó-hivatal :
Nagy-Orosi-utcza 998. sz. a.

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési árak :
helyben házhoz hordva vagy postai szétküldéssel !

Egész évre	4 frt.
Fél évre	2 „
Évnegyedenkint	1 „

Hirdetések díja :
Minden 5 hasábos petit-sor vagy ennek térfoglalata egyszeri hirdetésért 5 kr., többszöri hirdetésért 4 kr. mindenn beigtatásnál. — Bélyegdíj minden igtatásért külön 30 ujkr.
Nyilttérben minden háromhasábos garmond-sor 20 ujkr.

Előfizetési felhivás
a
NYIRI KÖZLÖNY
julius—deczemberi folyamára.

Rövid a pálya, mit három hó alatt megfuthattunk és szűk a tér, melyen mozogtunk : de azért bátran elmondhatjuk, hogy e rövid működésünk is, mely noha nem volt egyéb, kezdeményezési kisérletnél és folytonos küzdelemnél, nem illant el nyom és hatás nélkül.

Aki lapunk eddigi egyes számait szorgalmasan olvasta ; s volt alkalma egyik-másik hasonló irányu vidéki lapba is tekinteni : meggyőződhetett arról, hogy kijelölt irányunktól egylépésnyire sem tértünk el s perczre sem feledtük, hogy helyi, illetőleg megyei lap vagyunk.

Ha tehát semmi egyéb érdemünk nem volna is, maga az, hogy lapunk hasábjait, nem a fővárosi vagy más vidéki lapok közleményeiből, — amitől pedig ezidőszerént egyetlen hazai lapunk sem mentt. — hanem a megyei, a helyi napi és társasélet eseményeiből állitottuk össze, kell hogy : a közfigyelmet magunkra vontuk légyen.

Nem akartuk, és nem akarjuk, hogy lapunk fölösleges czikk legyen olvasóink asztalán Ez pedig csak ugy érhető el, ha szigoruan megyei, illetőleg helyi lap maradunk.

Nem kapkodunk tehát jövőre sem idegen, tarka öltözékek után; továbbra is csak eddigi szerény, saját kezünk szőtte kelméből gyártott ruhában jelenünk meg nagyérdemü pártolóink olvasótermében. Reméljük, hogy csakis igy lesz lapunk szivesen látott vendég.

Elmondhatjuk továbbá azt is, hogy lapunk nyelvezet és irály tekintetében, bármely hasonló hazai vállalattal kiállja a versenyt, ami ha nem is érdem ; de nálunk, hol a német és franczia iskola oly erős gyökeret vert, s iróink annyira pongyolán irnak, az olvasóra nézve csak kellemes behatással lehet.

Ez irányt jövőben sem tévesztendjük el szem elől.

Törekvésünk főrugója, ezentul is Szabolcsmegye közös érdekeinek benn folytonos elömozditása, kifelé hü képviselése leend.

Reméljük, hogy Szabolcsmegye közönsége méltányolni fogja e törekvésünket s kilépve az eddig elfoglalt részvétlenség köréből, nem engedi, hogy ez egyetlen helyi lapja épen akkor, midőn a legnagyobb szükség volna rá, legyen kénytelen ujból megszünni.

Egyetlennek mondjuk ; mert a „Tiszavidék"-et, mely Debreczenben jelenik meg. s mely a „Nyiri Közlöy" fenállása óta egyetlenszer sem méltatta Szabolcsegyét arra, hogy bizottmányi gyűléseiről megemlékezzék : nem lehet megyei lapnak tekinteni.

A megyei és községi élet szervezése s az ezzel járó mozgalmakkétségkivül igen fontos és érdekes tárgyait képezik a napi kérdéseknek. Bármennyire eltért is az uj megyeés községi rendszer a régitől ; annyi tagadhatlan, hogy uj alakjukban is erős védsáncai maradnak az önkormányzatnak és alkotmányosságnak. Minden honpolgárnak szent kötelessége tehát, e mozgalmakat folyvást figyelemmel kisérni : hogy ha a közgyűléseken nem is, legalább a sajtó terén, a helyi lapban hozzászólhasson egyik-másik közérdekü tárgyhoz.

Ezért van most nagy szükség a helyi lapra. Ha nem volna Szabolcsmegyének ily lapja ; mindenáron teremtem kellene azt.

Mi részünkről mindent elkövetünk, hogy feladatunknak a lehetőleg megfeleljünk ; mit azonban csak tömeges pártolás mellett érhetni el.

Tisztelettel felkérjük tehát ugy az eddigi lelkes pártoló, mint az e lap anyagi támogatásában eddig részt nem vett n. é. megyei olvasó közönséget : sziveskedjenek lapunkat, annak mielőbbi megrendelése által, becses pártfogásába venni.

Lapunk alakja és föltételei a régiek maradnak.

Nyiregyháza, junius 24. 1871.

A szerkesztőség.

Nyiregyháza, jun. 21.

Aki az előhaladás terén fokozatosan emelkedő városunk jelentékeny életképességet tanusító tevékeny mozzanatait éber figyelemmel kisérte, annak önkéntelen fel kellett fedeznie az okokat is, melyek városunk anyagi és szellemi előhaladására mindenkor zsibbasztólag hatottak s hatnak jelenben is.

Tagadhatlan, hogy naponkint nagyobb mérvben fejlődő ipar- és kereskedelmi üzleteink utján a világ nagy piaczaival jövünk közvetlen összeköttetésbe ; és hogy gazdászatunk hatáskörében különböző iparágakat kezdvén fejleszteni, jelenleg már a fősulyt nem pusztán a földmivelésre fekteti. E kedvező jelenségek fokozatosan mind oda irányulnak, miszerént városunk ipar- és kereskedelmi tekintetben, országunk az e téren már magának jelentékenyebb nevet vivott városaival maholnap ki fogja állani a versenyt.

De hogy e fentebb körülirt tekintetekbeni kitűnő előhaladás tetőpontját városunk jövőben elérhesse, avagy megközelithesse, az anyagi előhaladással a szellemiekben is párhuzamosan elő kell mennie. E nélkül, nézetem szerént, fokozott erőfeszités mellett sem küzdheti fel magát az emelkedés és ohajtandó felvirágozás azon kitünő potjára, hová azzal párhuzamosan haladva, nagyobb küzdelem nélkül, kevés időköz alatt, teljuthat.

Nem érintem én itt e helyen a nevelés ügyét ; e térre nem is ohajtásom vinni a szellemiekbeni visszamaradás okozatainak tüzetes fejtegetését : mert minden elfogultság nélkül, a legőszintébben ismerem azt, hogy a nevelés terén, jeles tehetségü tanárokkal ellátott iskoláinkban, a tanulók dicséretes előhaladást tesznek, mit fényesen tanusit az is, hogy iskoláinkat a vidékről is folytonosan számos tanuló látogatja.

Az okok, melyek városunknak jelzett tekintetekbeni párhuzamos előhaladását ezidőszerént akadályozzák, egyedül nyilvános társaséletünknek viszás felfogásában s annak módnélkül tévesztett alkalmazásában rejlenek. E téren, vagyis az élet ez iskolájában, nézetem szerént, hiányzanak azon lánczszemek, melyek a társadalmunkra oly igen veszélyes magán- és pártérdekek táplálta nézeteknek teljes mellőzése nélkül, soha maradandólag össze nem fűzhetők.

Bocsánatot kérek tehát azon gyengébb idegzetü s testi szervezetüknél fogva csekély indokból is könnyen izgatható vérmérsékletü polgártársaim és tisztelt delnőimtől, akik az alkotmányosság és szabadsajtó jelen korszakában, az őszinte szóért, mely az alkotmányosság nagy eszméjével elválhatatlanul karöltve járó szabadszólás jogát magában foglalja, annyira elérzékenyülnek, miszerént ahelyett, hogy sértve hitt becses személyiségük miatt, az illetőnek megczáfolása, vagy a törvény alkalmának igénybevétele, avagy a sértőnek lovagias elégtételrei felhivásával igyekeznének maguknak elégtételt szerezni s eként állitólagos sérelmeztetésüket megtorlani : vagy visszavonulnak azon nyilvános térről, hol szakismeretük, szép tehetségük s tekintélyes társadalmi állásuknál fogva, a közügyek fejlesztésénél, tapintatos és bölcs tanácsaikkal, jelentékenyen használhatnának ; vagy pedig merően pártérdekből a rágalom nyilait szórják meggondolatlanul azok ellen, akik nyilvánosan vallott elveiknél fogva, egy másik politikai párt táborához sorakoztak. Pedig ha léteznek is ily pártok soraikban, e különböző elveket valló pártoknak politikai hitágazata annyiban mégis találkozik, amenynyiben, ha különböző utakon is, de a szeretett közös hazának, „hol élnünk, halnunk kell" önzés nélküli boldogitására törekszünk.

Sőt benső meggyőződésem szerént csakis a haza iráti önzetlen szeretet fogalma állitja elénk azon hazafiui ernyedetlen kötelességet, melyszerit a hazaszeretetben versenyeznünk kell. Ha tehát hazánk jövő jólétén és boldogitásán kötelességszerüleg munkálni kivánunk, épen e tér az, melyen pártállást kell elfoglalnunk éspedig olyant, mely hitünk szerént ohajtásunk eredményéhez vezetend. Az e téreni semlegesség szeréntem, csakis a hazafiatlanság jellegét képviselheti.

Bármiként igyekezzünk is tehát a nyilvános társaséletből a magán családok békés házi tüzhelyeikhez is átszivárgó, ezen kóranyaggal terhelt nem törvényes gyermeknek a lehető leggyöngédebb nevet adni, végre is csak kiskoruság lesz annak divatos, és valódi neve. Bocsánat, de nagyon reánk illik ez elnevezés : mivel mi pártszellemünket nemcsak tanácskozási termeinkbe, olvasó- és egyéb jótékonyczélu egyleteinkbe, de még a politikával semmi összekötésben sem álló pénzintézeteinkbe is átvisszük. Pedig mind-

ezeknek messze jövőben kiható, s több tekintetben hátrányos következései voltak, vannak és lesznek. Mennyi üdvös kezdeményezés dőlt dugába s halt el csirájában csak a városi közügyeket illetőleg is, a pártszellem imádása miatt.

Ha tehát városunknak ugy anyagi, mint szellemi előhaladását lelkünkből ohajtjuk: mindenekelőtt a közügyek fejlesztésénél vetkezünk le s dobjunk el magunktól mindenféle faju és nemü önérdeket, pártszenvedélyt, és a kicsinyeskedésnek minden néven nevezhető oly nemeit, melyek csak kiskorusságunkat jelzik; fogjunk e magasztos czél mellett baráti kezet, s ragadjunk meg közös erővel és férfias kitartással minden városunk méltóságával megegyező s kinálkozó módot és alkalmat.

S ha igy azután mindezeket összhangzó akarat s egyesült erővel Isten segélyével véghezvittük, nyugodt lelkiismerettel hajthatjuk fáradt tagjainkat az örök álomra azon hitben, hogy még a késő utódok is, kik az általunk vetett magvak gyümölcseit élvezendik, áldást esdő kegyelettel fognak reánk visszaemlékezni.

Egyetértés és férfias kitartás legyen tehát jelszavunk a város közügyei vezetésénél.

Krasznay Gábor.

Nyiregyháza város képviseleti közgyűléséből.

Junius hó 19.

A mai napra kitűzve volt korcsmai haszonbéri szerződés föltételei fölött élénk vita fejlődött ki a szép számmal megjelent képviseleti tagok között.

Első helyen, a bérleti föltételeknek magára a regále-jogra vonatkozó szövege ellen történtek felszólalások.

Jelesen az eredeti szöveg azon kifejezése helyett, hogy: „ha vagy teljesen megszünnék a regále, vagy kizárólagos természetéből kivetköztettetnék“

Bodnár István következő módositást ajánl: „ha vagy megszünnék a regále, avagy ha Nyiregyházán a leendő bérlők rovására taxális italmérések engedélyeztetnének és tényleg gyakoroltatnának, a szerződés megszünik hatályos lenni.“

Riszdorfer főjegyző hosszasan védi az eredeti szövegezést; végre is azonban Bodnár I. módositása fogadtatott el.

A bérlők által leteendő bánatpénz és biztositék kérdése szintén hosszasan tárgyaltatott.

A küldöttségi munkálat 50%-it proponál.

Nikelszky megelégszik 6%-kal.

Krudy nem kivánja terhelni a vállalkozókat. Már pedig az, hogy az 50% biztositék és kezesek mellett, még váltóilag is biztositani akarja a város magát, elidegeniti az árverelőket és vállalkozókat.

Közbeszólások: Sok pénzében van e váltóeljárás a városnak. Nem lehet a város javát koczkáztatni.

Vidliczkay J. Igaz, hogy a váltói biziositékot én inditványoztam volt először e helyen, ezelőtt 10—12 évvel; de az akkori törvénykezés mellett, csakis ez volt egyedül a legjobb eljárás. Ma már a viszonyok változván: én magam is feladhatónak véleményezem.

Bodnár István: Hogy váltóilag is biztosittassék a város, nemcsak szükségtelen akkor, midőn 50% biztositék mellett, a szerződést a bérlő neje is aláirja; desőt czélszerütlen az, miután a személyes fogság eltörültetett.

A váltói biztositás, a szerződési föltételek közül kihagyatni határoztatik.

Bodnár I.: A multban nem egyszer tapasztaltatván, hogy az árverelő küldöttség oly egyéneket is elfogadott árverelőkül, akiket nem ismert s kik az árverés utáni napon már elállottak. Az ily helytelen és költséges eljárások kikerülése czéljából, inditványozza szóló, hogy a küldöttség felelősség terhe alatt kötelezteessék, az árverési föltételeknek szigoru végrehajtására, hogy t. i. csak ismert, vagy legalább megbizható egyének által ajánlt jóhiszemü árverelőket fogadjanak el.

Kovács Gergely nem hiheti, hogy az árverelő küldöttség felelősséget vállalna etekintetben. Különben erre nincs is szükség. Tegye le az árverelő az 50%-kot; és nem lesz baj: ez a netaláni uj árverést is fedezi.

Bodnár I. ismételve kijelenti és kéri a képviseletet, hogy az árverelő küldöttség mindenáron felelőssé tétessék. Ez csak egy határozatba kerül: és minden lehető bajnak eleje vétetik. (Helyes! Elfogadjuk!)

Főjegyző az 50%-it elegendő biztositéknak találja; az árverelő küldöttséget nem kivánja felelőssé tétetni.

Stern: Az árverelésnéli csalást nem lehet praeveniálni. A bánatpénzt ott hanyhatja az árverelő. Az árverező rögtön nevezze meg a kezeseket s csak ha elfogadhatók, érvényesittessék az árverés.

Városi ügyész elfogadja Bodnár inditványát.

A többség szintén az inditvány mellett nyilatkozik.

Felmerült a kérdés, hogy bánatpénzül és biztositékul, értékpapir elfogadható-e, és minő értékben?

Krudy Gyula az értékpapirt semminemü értékben sem fogadja el. Készpénzt kiván.

Krasznay G.: Az értékpapir névértékben elfogadható. Igen sokan vannak, kik készpénzzel nem rendelkezhetnek mindig; de van értékük. Ha csak készpénz fogadtatik el: a concurrentia nem lesz oly nagy s a város tulszigorusága mellett károsodik.

Kralovánszky Gyula elfogadja az értékpapirt.

Főjegyző azon kérdést intézi a képviseleti testülethez, ha a mások javát akarja-e tekinteni a város, a regálejog bérbeadásánál, vagy a magáét? Szóló csak készpénzt kiván elfogadni.

Kovács G. azon eshetőséget veti fel, hátha a vállalkozók egyátalában nem tesznek le készpénzt: mit tesz a város? Nem helyeselheti e tulszigoruságot; mert ezzel csak a bérleti jog értékét szállitja le a város.

Kralovánszky Mór városi ügyész akép kivánja közvetiteni a dolgot, hogy: a bánatpénz készpénz legyen; a cautió pedig hitelpapir, takarékpénztári könyvecske is lehet.

Nikelszky M. osztja a városi ügyész nézetét.

Glück D. a takarékpénztári könyvecskék elfogadását nem ajánlja, mert mint szóló tudja, nem realis takarékpénztári könyvecske is van.

Kovács Gerő tagadja, hogy ily könyv volna. A tárgyra nézve némileg Kralovánszky M. nézetét pártolja azon eltéréssel, hogy az 50%-nak fele készpénzben; fele értékpapirban legyen letehető.

Stern E. hangsulyozza, hogy a takarékpénztári könyvecske szintén készpénz, amennyiben az bármikor realisálható.

Határoztatik, hogy az 50%-nak fele készpénz legyen, fele értékpapir is lehet.

Nikelszky M. A bérlő elhalása esetében, az örökösök részéről 6 havi felmondási időt sokalja. Szerénte 3 hó is elég.

A 3 havi felmondás egyhangulag elfogadtatik.

Nikelszky M. inditványozza, hogy a város tulajdonához tartozó szélmalom, mely oly rosz, hogy a legelső erősebb vihar alatt széthull, s mely nem hogy jövedelmezne, desőt a város évenkint ráfizet, adassék el, mig valami értéke van.

Elnöklő polgármester: Az idő rövid. Ne térjünk el a dologtól. A szélmalom adassék ki, mint eddig; s csak ha a bérbeadás jóváhagyás végett be fog nyujatni, lehet hozzászólni.

Krudy Nikelszkyre czélozva, a malom eladását csak azért sem javasolhatja, mert az inditványozó azt annyira ócsárolta, hogy mit sem adnának érte. Engedve az elnök rendreutasitásának, előbb a bérleti föltételeket ohajtja eldöntetni. Miért is figyelmezteti a képviseletet, hogy a bérleti időt 6-tól 3-ra szálitsa le; ha pedig a törvényszék ide jő, attól az időponttól, a bérleti összeg 10%-kal emeltessék.

Jármy M. financzialis tekintetekből a 6 év mellett kiván maradni.

Simon E Krudy inditványának fontosságát elismeri s azon hitben van, hogy a törvényszék a perczentet minden bizonynyal engedni fogja. Javasolja, hogy a regálejogok 3 évre adassanak ki.

Jármy M. nehézségül hozza fel azon körülményt, hogy a lapokban is 6 év volt hirdetve.

Krudy: A hirdetés nem ad kötelezettséget. A föltételek különben is a városházánál levén megtekinthetők, ott a 3 év tudomásul adathatik.

Nikelszky Krudy előbbi czélzására nézve megjegyzi, hogy ő csakugy akarja a város javát előmunkálni, mint Krudy; ő tehát a szélmalom vásárlásával nem kivánt kárt okozni a városnak. A szélmalmot ujból figyelembe ajánlja és szakértőket kér kiküldetni annak megvizsgálására. Történjék az, amit a küldöttség javasolni fog.

Elnök: Előbb a bérleti föltételek döntessenek el. Kérem a dologra.

Főjegyző a bérleti időre egyetért Krudyval; de a törvényszékhez kötött 10%-it nem ajánlja. Szóló nem kiván előre inni a medve bőrére.

Krudy visszavonja inditványának a 10% bérdijemelésre vonatkozó részét; de nem hagyhatja megjegyzés nélkül főjegyző ótestamentomi okoskodását. Igen szép — mondja szóló — a nagylelkűség; de mai időben a számitás már nem szégyen, sőt szükséges tényező. Módositványát nem azért vonja vissza, mert azt nevetségesnek találja; hanem azért, mert a törvényszék kérdése különben is még az árverés előtt eldöntetik.

TÁRCZA.

Nyiregyháza a tárczában.

Ne ijedjenek meg nyájas olvasóim! Távol legyen tőlem, hogy Nyiregyháza városát, szép és kedves hölgyeivel, csak ugy könnyen áruba bocsátanám és árát zsebre raknám: noha ez az ujságirók életében nem tartozik a ritkaságok közzé, amennyiben nem csak egy várost és sokszor egész hazát, de néha magukat is eladják. Nem, én ezt nem teszem.

Nagy-Kálló szeretné ugyan Nyiregyházát oly kicsivé varázsolni, hogy egy tárczába tömve, zsebre tehetné, hogy igy azután a versenytéren egyedül állva, az uj törvényszéket, e jó kövér falatot, elnyelhetné. Kár volna ezt tennie. Amennyire ismerem Nagy-Kálló étműszerveit, csak magának ártana vele. Nem volna képes e kövér falatot megemészteni. No de hagyjuk Nagy-Kállót vágyaival; maradjunk Nyiregyházán.

Tehát, mint mondám, korántsem akarom Nyiregyházát valami kopott bőrtárczába szoritani; noha ez némely bőrében nem férő hányaveti emberre nézve csak nyereség lenne: mert megtanulná a simulást, ami nélkül művelt embert képzelni sem lehet.

A „Nyiri Közlöny“ tárczája az, melybe Nyiregyházát ezuttal beilleszteni szándékozom. Ez pedig oly tág, és üres, hogy a fiatalok még keringőt is járhatnak benne.

Érzem a feladat nehézségét.

Nyiregyháza és tárcza! Minő meggondolatlanság! Minő elbizakodottság! Miről lehetne nyiregyházi tárczát irni? Hol a tárgy, a költészet, a művészet, a zaj és lárma?

Kérdik nemde kedves olvasóim?

Én nem osztom egészen ez aggályt, bár tagadhatlan, hogy a fővárosi tárczairónak hasonlithatlanul könnyebb a helyzete. Ott nincs fogyatkozás az ujságban; az élet folytonos pezsgésben van; a tárczairónak csak az utczaszegleten kell megállania s kényelemmel kanalazhatja a felszinen lebegő piquansnál piquansabb és érdekesebb eseményeket. A bohóság és szerelem, melyek tulajdonképen csak névleg különböznek, mint lég folyják körül. A muzsák és grácziák kegyeikkel és kecseikkel árasztják el. Csak kezeiket kell kinyujtani a tárczatárgy után. Azután meg nagyvárosban nem is oly érzékenyek az emberek, mint kisvárosban

A nagyvárosi tárczairó bátran megtámadhat mindenkit, a polgármestertől a gyepmesterig. Nem is hederitenek rá.

Oh a kisvárosban nem igy van! Ott nem szabad tréfálni; de a komoly igazságtól is irtózik a publikum. Ott csak dicsérni kell mindent.

Ha valamelyik nyolczadrétü aristokrata elprüszszenti magát: az ujságirónak rögtön „kedves egészségére“ kell kivánnia, különben lapját nem csak hogy soha kezébe nem veszi, desőt a már előfizetett példányokat is visszarendeli.

Ha valamely jótékonyczélu tánczestélynél azt inditványozza az ujságiró, hogy a tánczestélyből a polgári osztályu nők se zárassanak ki: jobban teszi, ha el nem megy a bálba; mert biztosan kikosaraztatik.

Bizony, bizony, sokkal könnyebb a becsületrend szalagját megnyerni annak, aki életét lopással, rablással kezdé; könnyebb a legostobább embernek a philosophiából letenni a doktorátust: mint kisvárosban tárczairónak vagy ujdondásznak lenni.

Daczára azonban, hogy sok kisvárosi lapszerkesztőnek ily herculesi munkával kell küzdenie: én nem tartom lehetlen dolognak Nyiregyházáról tárczaczikket irni.

Minden a felfogástól függ.

Az élet és emberek mindenütt egyformák; csak a keret változik. A szép mindenütt szép. A bün a selyemben csak oly rut és megvetésre méltó, mint a daróczban. A madár miedenütt egyformán énekel. A rét mindenfelé tarka. Költészet mindenütt van, hol a szív érezni és emelkedni tud. Érények, szép tettek mindenhol teremnek, hová a művelődés és szeretet napjának melege elér.

Fogjunk tehát a munkához; irjunk tárczát Nyiregyházáról.

A „holtidény“ nálunk is beállott. Meghalt és mégis él! Ilyen eszmét csak a divatvilág szülhet; mert a „holtidény“ kifejezés a divat teremtménye. Szegény hóbortos ujkori muzsa! Mennyi ostobaságot elkövet csak egy idény alatt is?! De nem csuda; hisz az egész világ rohan utána. Minél szeszélyesebb játékot üz az emberekkel: annálinkább hódolnak neki.

Maradjunk tehát mi is e divatos kifejezésnél: a „holtidény beállott.“ Ami más szavakkal annyit tesz, divatos fővárosi nyelven, hogy: az előkelő világ a nagyvárosi napi életnek meghalt; a nemzeti szinház muzsái részént vidékre vendégszerepelni, részént a helicon ambroziatelt völgyeire s Kasztalia forrásaihoz mentek, uj erőt és banknótákat szerzendők; a költők és a művészek szegre akasztják a lantot s ellantoltak falura, vagy fürdőre. Csak a divattermekben folyik a munka. Oh a divat, e telhetetlen szörny mindig éhezik; télen a bálakban, nyáron át a fürdőkben egyre emészti az erszények tartalmát.

A „holtidény“ arczulata kisvárosban másképp néz ki; de azert itt is meghal az idény, mert ez már divat. A divattól pedig eltérni, iszonyu bün és műveletlenség lenne. Az utczák és sétányok (ahol t. i. sétány van) itt is üresek épen ugy, mint a nagyvárosokon. A „fürdőbe kell menni“ czimü szinműve itt is eljátszák a nők és leányok. Az entrét a papák és férjek drágán fizetik meg. Sok kisvárosi halvány nő és leány elmegy a fürdőbe; különös, hogy mégis a férjek és papák usznak — az adósságban.

A hangverseny- és ivótermek már nem oly néptelenek, mint nagyvárosokban. Az onnan ide menekült Volksängerek csapatszámra rohanják meg a holtidény alatt a kisvárosokat s terjesztik a németmüveltséget, a romlott izlést és rontják a jámbor morált aljas előadásaikkal és arczpiritó dalaikkal. Nyiregyházának is volt szerencséje a napokban ily művész sáskahadhoz. Csak azon csudálkoztunk, hogy akadt közönség, mely végig tudta hallgatni és nézni ama frivolságokat.

Véghatározatul kimondatik, hogy az árverés a közgyülés helybenhagyásától föltételeztetik.

Kralovánszky Gy. felhivja a képviseletet, hogy a szélmalom fölött okvetlen határozzon.

Simon Endre a szélmalomra nézve megbizatni kivánja a polgármestert, hogy a jövő gyülésig vizsgáltassa meg s ha veszélyes, gondoskodni kell, hogy legalább egyrésze megmentessék.

E nézet a többség által támogattatván, a malom megvizsgálásával polgármester ur bizatott meg; jelentése elváratván.

△

Nyiregyháza, jun. 25.

Olvasva a magas kormánynak a községi faiskolákra vonatkozó, eléggé nem magasztalható közczélu intézkedését, lehetetlen szerény észrevételeinkkel nem támogatni e magasztos és korszerü intézkedést, és azon nemes áldozatot a községek részéről, melyet, az ifju sarjadék müvelése és nevelése tekintetéből, oly készségesen teljesitettek.

Valóban meglepő ez uj intézkedés, s az emberi ész és előhaladásnak csaknem legdicséretreméltóbb jellege, látni a hemzsegő ifjonczokat vetélkedve babrálni, bámulni és tanulmányozni, tanitóik mellett, a természet legremekebb müvészetét, a növényzet nemesitését — az oltást. Személyesen volt alkalmunk egy párszor jelenlehetni ily kedélyes kirándulásánál a számos ifjuságnak, s meggyőződhetni azoknak az ügy iránti határtalan buzgalmáról, s a vezető tanár urak ernyedetlen, s minden dicséretet felülmuló szorgalmáról.

Mi, akik a régibb iskolai rendszer szülöttei vagyunk, csak bánatos kebellel nézünk vissza a lanyha idők multjára. Szánakozva sohajtunk fel tudatlanságunk érzetében, mely akaratunkon kivül mai napig is bilincselve tartja eszméinket. Az ujabb kor e villámgyorsaságu előhaladását s az ifju nemzedék e minden szép és nemes iránti vulkánszerü fogalomkészségét, és élességét látva: alig tehetünk egyebet, mint nagylelküleg viselni magunkat ez uj ügy iránt, s jobblétre czélzó észrevételeinkkel elősegitni azt, ami üdvös, de még gyenge, t. i. a községi faiskolarendszert.

Az eszmét, vagyis a czélt, hogy a tanuló gyermekek a fatenyésztésben és oltásban gyakorolhassák magukat, hogy majd egykor saját erejükre támaszkodva, a természet e leggyönyörübb országában a növénytenyésztésben üdvösen előhaladhassanak, — átalánosságában el kell fogadnunk; a czélhoz vezető eszközök alkalmazása ellen azonban nem hallgathatjuk el észrevételeinket.

Nem találjuk ugyanis czélszerünek, hogy a gyermekek ezen — csaknem az egész napot igénybe vevő — kirándulásokat a rendes iskolai napokon tegyék annálinkább, minthogy a tanulási idő (8—10. 2—4 óráig) különben is igen rövid időre van szabva; hanem oharjtandó, hogy a tanár urak, a magas kormány által hivatnának fel, a müveletnek a szünnapokon, külön dijazás mellett leendő teljesitésére. Ekép az idő hosszasága kényelmes munkaidőt engedne valamint a tanár urak, ugy tanonczaik részére; mig igy csak kapkodva és a gyermekek előhaladása nélkül kénytelenek munkálkodni. Példa erre a szabadkai iskolatanácsnak már e tekintetben hozott határozata.

Továbbá nem helyeselhetjük azon ismeretlen eredetü fukar gazdálkodást s fillérkedést sem, melyszerént a tenyésztett facsemeték, munkaerő hiányában, müveletlenül hevernek, vagy legalább heverhetnének, ha a buzgó tanár urak önkéntes figyelme meg nem mentené a pusztitó enyészettől.

Mi ugy tudjuk, hogy a faiskolai fiatal fák évenkint elárusittatnak, s azt is tudjuk, hogy az ügybuzgó tanár urak még annyit sem látnak, amiből viaszszal és spárgával ellátharnák magukat akkor, amidőn talán egy fillérnek sem urai; — pedig ez már csak: „vere dignum et justum est.“*)

Azt is tudjuk, hogy a természetnek minden országa szorgalmat, ipart és folytonos mivelést igényel, annálinkább a növényország, mely ezernyi viszontagságoknak van kitéve, csak kitartó, gyöngéd ápolás mellett gyarapodhatik.

Miért is czélszerü lenne az eladott fácskák összegéből rendes munkást alkalmazni, ki lelkiismeretes odaadással ápolná az uj életre ébresztett, és sok fáradtsággal beoltott szép csemetéket. Mert odaadni valakinek, hogy a beültetett fácskák közti föld használata mellett tisztán tartsa a gyümölcsfakertet, észszerütlen, mivelhogy az a bizonyos nem az oltványok gyarapodását, hanem a maga hasznát fogja nézni, söt el is hagyhatja veszni, hogy annál több szabad tért nyerhessen.

Végre, nem látjuk át azon indokolhatlan közönyösséget sem, melyet a leánygyermekek iskolakertje körül kell szemlélnünk; holott az emberiség, a nemzet s a családi élet eme legdrágább kincse, a női nem kor- és hivatásszerü kiképzésének a konyhakertészet is egyik fötárgya. No de nagy reményünk van, hogy e tekintetben sem marad el az üdvös intézkedés. A kormány s a község részéröli áldozat azonban csak ugy mutat fel eredményt, ha az ügy buzgón kezeltetik. — Buzgó kezelést pedig a nálunk különben is igen szüken dijazott tanitóktól méltányos dijazás nélkül kivánni sem lehet annyivalinkább, minthogy a mai, érvényre törekvő democratiai elvek szerént, a munkások mindenütt méltó dijazásban részesülnek.

Dr. Sz—y M.

*) Mint tudjuk a r. kath. iskolánál, a faiskola jövedelme egyharmadrészben a faiskola fentartására, egyharmadrészben a tanitók dijazására, egyharmadrészben pedig az iskolai alapra fordittatik. Ez utolsót nem helyeselhetjük. Az iskolának tudtunkkal szép alapja van; s amennyiben a fanemesités az alapnövészetnek egyik kiegészitő tantárgya: az iskolai alapnak volna kötelessége a faiskolai költségeket is fedezni.
Szerk.

CSEVEGÉSEK.

— Ugyan kérem, maga csinálja a szabolcsi ujságot?

Szólitja meg egy csinos vidéki polgárleány, a napokban egyik heti vásáron e sorok iróját.

— Én is lelkem, meg más is.

— Engedjen meg, hogy itt a piaczon szólitom meg; de én nem tudom az ily dolgokban a járást.

— Nem tesz semmit. Valamit hozott talán az ujságba?

— Nem hoztam biz én; mert én irni nem tudok. Hanem ha oly szives lenne az ujságiró ur, hogy az én kérésemet megtenné, hát megszolgálnám.

— Szivesen. Mi lenne az?

— Hát kérem szépen; de ne tessék kinevetni vagy valami rosszat tenni fel rólam.

És itt a szép leány arcza egész lángpiros szint öltött s kötényével igyekezett arcza tüzét eltakarni.

— A világért sem. Csak kivele. Az ujságiró olyan, mint a doktor; neki mindent tudnia kell, hogy segithessen a bajon.

— Tehát volt nekem kérem szépen egy — szeretőm.

E szónál ismét kötényét használta arczvédül.

— Nagyon elhiszem. Ily szép leány válogathat bennük.

— Én nem válogattam kérem szépen. Hanem hát csak ugy megszerettük egymást. A legény a szomszéd uraságnál szolgált. Két éve elment katonának, s az óta oda van. Eddig csak tudatott magával; de már 6 hónapja mitsem tudok róla. Legutóbb Bécsből irt. Engem pedig apám mindenkép férjhez akar adni. Én tehát arra kernem az ujságiró urat, ha szives lenne az ujságba e legényt, Szél Ferkónak hivják, felszólitani, hogy tudassa szándékát velem.

— Jaj lelkem! Mit gondol? Nem jár ami ujságunk Bécsbe.

— Furcsa! Hisz az ujság a világ végére is elmegy. Én igy tudom.

— El megy amelyik elmegy; de a szabolcsi ujság nem. Tudja-e maga lelkem hol van Polgár, Nádudvar, meg P.-Ladány?

— Hogy ne tudnám?

— No lássa — e városokba sem jár a „Nyiri Közlöny“; pedig Szabolcsvármegyében feküsznek.

A szép pórleány ezután szomoru arczczal vett búcsut.

E sorok irója pedig számlálgatni kezdé, hogy tulajdonképen hány községbe jár a „Nyiri Közlöny“: és nagy szomoruságára rájött, hogy csak 29 községbe jár biz az, 150-be pedig nem.

* * *

Különben a „Nyiri közlöny“ még a Sóstóra sem jár; pedig mint halljuk ott igen szivesen olvasná a közönség.

Hja! minden „miért“-nek, meg van a maga „mert“-je.

* * *

Egy honvédfő kerestetik azon csákóba, mely f. hó 23-án Kálló-Semlyén alatt találtatott s N.-Kállóban átadatott a honvédparancsnoksággal.

UJDONSÁGOK.

— **Az 184⁸/₉-iki munkaképtelen honvédek** javára, mint lapunk 6-ik számában jó előre jelentettük, folyó junius hó 30-ra a magyar kormány sorsolást rendezett, illetőleg a II. magy. kir. sorsjáték jövedelmét a nevezett czélra fordittatni határozta. Ki hitte volna, hogy Magyarhonban megérjük az időt, amidőn a honvéd névtől, mely e hazát a külföld előtt nagygyá és tiszteltté tette, hidegen fordulnak el még azok is, akik egysorban küzdöttek velök. Általános a panasz a hazában, hogy e sorsjegyek mindenütt a legnagyobb részvétlenséggel találkoztak. Szegény honvédek! Elhagyták a családi tüzhelyt, az atyai hajlékot, hogy küzdjenek a nemzet szabadságaért, megtámadott létéért fagyban, jégben s a csatákban vérüket ontsák. Midőn megszünt a harcz, az ő nyomoruk, folyvást tartott. Minden pályától elzárattak. Nyomorban, vagy nem sorsukhoz mért erős munkával kellett kenyeröket keresniök. Meggörnyedtek az inség s a munka sulya alatt. A 60-nas évek szebb reményekre nyujtottak kilátást; de csak kilátás maradt. Husz év után is szenvednie kellett sok honvédnek és szenved ma is, s az önfeláldozás csak feláldoztatással viszonoztatott. Egyszerre, egy szó hangzott fel a hazában: „Építsünk országos honvédmenházat!“ A hálátlanság egyik szennyoltja le lesz hát törülve a már készülőben levő menházzal a nemzet életéről; ha ugyan a szent szándék épen a part élén nem ütődik majd a részvétlenség zuzó szirtjébe, ami nálunk csaknem minden nemes törekvésnek utjában áll. Legalább e sorsje-

---

A szintér változik. Uj tájkép bontakozik ki gondolataim szürkeletéből s látom elterülni előttem a homoktengert, mely Nyiregyháza város Margitszigetét, a Sóstót körülölelve tartja, mint valami szép Margitot öleli szerető kedvese. Valóban a Sóstó hasonló egy szép, kedves leányhoz, kire többen számitanak, és aki szintén sokra számit. E fürdőhelyiség mindenesetre nagy nyereség Nyiregyházára; legnyereségesebb azonban a részvényesekre nézve. De lehetne még nyereségesebb is, ha nem virágoznék köztünk oly buján a clique és cotteria-szellem; ha tánczmulatságainknem volnának többnyire castok vigalmai; ha az előitélet, e hétfejü sárkány nem állna még mindég őrt az egyesülés fényes csarnoka előtt. No de, majd eljő ez is Kétségkivül bekövetkezik az idő, amikor mindannyian egy tereremben leszünk zsufolva. Nem egyfoma öltözetben lépünk ugyan, eme közös terembe; de csakhamar egyenlővé lesz mind. Az idő, a féreg egyenlővé teszi, az itt oly igen elkülönitett és megkülönböztetett alakokat. Egy és ugyanaz lesz, mint volt, — por és hamu a közös sir kebelében. Pedig ha valahol, épen itt, a Sóstón nem lehetne feledni, hogy mindannyian porból formáltattunk; mert a homokkal és porral ugyancsak érintkezünk minden kirándulaskor. Aeolus időnkint gondoskodik, hogy a homokot ne csak emlékünkbe, hanem szemünkbe is hozza. Különösen a mult héten, csaknem mindennap ellátogatott hozzánk s oly dühösen szórta a homokot mindenfelé, mintha otthon megharagitották volna. Meglehet, hogy leányai, a zephirek szintén fürdőre mentek enyelegni a virágokkal. E tekintetben biztosithatjuk Aeolus urat, hogy leányait hiában keresi a Sóstón; mert ott ugyan a szellő-kisasszonyoknak nem igen van kikkel enyelegni.

Már a madárdalban kissé gazdagabb e fürdőhely. Természetesen, mert ehez nem kell emberi munka, és pénz. A mult héten egy rég hallgató dalnok szava hangzott fel a sétány fasorai közt, kiben hazánk egyik jeles költőjére, az előttem oly kedves „Zengő bokor“ szerzőjére Tóth Endrére ismertem.

A madár és költő mellett, lehet-e a dalról, az énekről megfeledkezni? Bizonynyal nem. A nyiregyházi daláregylet is meg fog szólalni holnapután a „Széchenyi-liget“-ben rendezendő nyári mulatsag közben. A közelség, a hely kedvessége s a kinálkozó nemes élvezet mindenbizonynyal sokakat össze fog hozni ifjainkból és hölgyeinkből. Csak rajta! Tánczoljatok! A virágnak meleg sugár, a madárnak zölderdő, a pataknak virágos part, a szivnek öröm és vigalom kell. Aki kerüli a vigadókat, a legnagyobb élvezettől fosztja meg magát.

A tánczról eszembe jutnak a hölgyek, ez örökké tánczoló villik, kik az életet folytonos tánez és mosoly közt leptik le. Alig van szebb látvány az életben, mint egy tánczoló hölgycsoport. Mosolygó arczaikkal, ragyogó szemeikkel, s összhangzóan tarka öltözékükkel valóságos szivárványivet képeznek, az élet gondtelen felhői közepette. Különös, hogy a hölgyek szivárványive örökké egyforma nagyságu; pedig a házasság Istene Hymen minden évben elragad nehányat közülök. Olyanok ők mint az erős és jó hadoszlopok. Ha kiesik egy-kettő a sorból, a többit nem zavarja meg; hanem összébb tömörülnek, bátran s nyilt sisakkal és kebellel várják az oly kedves sebeket osztó Amor-nyilakat. A nyiregyházi hölgyek csoportja sem képez kivételt. Ők is kiadják évenkint a rendes contingenst Hymennek: a csoport mégis folyvást teljes marad.

A „holtidény“ alatt Hymen is elhagyja a városokat, falukra, fürdőkre, az ujvilág ez eleusiniai ünnepélyeire rándul, hogy az előleges ismerettségeket megkösse a házasságokhoz. A mythologia szerint Hymen szegény, de szép ifju volt Athaeneből, ki hogy kedvesével, egy athaenei dus polgár leányával találkozhassék, leányruhát öltött s ugy ment az eleusiniai ünnepekre. A kalózok azonban a többi leányokkal öt is elragadták. De Hymen a mámoros rablókat éjjel megölvén, visszatért Athaenebe s a busongó szülőknek csak azon föltét alatt igéré kiszolgáltatni leányaikat, ha ő, t. i. Hymen kedvesét nőül nyeri. Nagyon természetes, hogy kivánsága teljesittetett Hymen házassága tehát csellel sikerült. Különben ez ma sem tartozik a ritkaságok közé; hanem sokkal finomabbul hajtják végre mint Hymen tette volt. De melyik férjnek jutna eszébe e cselért boszut állani az oly igen kedves nőnemen, midőn e csellel boldogsága alapittatott meg. És kinek van az homlokára irva, hogy végre is hol alapittatik meg földi boldogsága. Azt mondják ugyan, hogy a házasság az éghen köttetik. Régen talán ott; de ma már a legtöbb házasság az üzleti irodákban, a fürdőkön és a bálakban keletkezik.

Ezért oly kapósak és keresettek tehát a fürdők, bálak és más összejöveteli helyek.

Nyiregyházán ugy látszik, hogy házassági tekintetekből e helyekre nem igen nagy szükség van; mert itt bizony nem igen látogatják az ily nyilvános helyeket.

Nem csuda tehát, ha a szinészek, müvészek kerülik városunkat és a muzsáknak nem vagyunk kegyeltjük.

A czirkuszi muzsákat azonban nem riasztá vissza e hagyományos szokásunk és müétvágyhiányunk.

A ref. templom előtt már áll a deszka alkotmány, a romai circusok ez átidomult maradványa, hol szintén emberek küzdenek állatokkal az életért, vagyis az élet fentartásához szükséges kenyérért. Csinos lovarok s kecses lovarnők futnak itt gyors és okos lovaikon. Szinte látom, mint töri magát s lökdösi egymást a közönség a helyekért: hogy a circus papjainak és papnőinek játékát, melykéz- és lábizmaikban rejlik, egész terjedelmében felfoghassa.

Annyi bizonyos, hogy Nyiregyházán a tárczákban ezrekkel lesz kevesebb mához két hétre, e mülovagló társulat eltávozása után, mint ma.

Hadd legyen. Miért találták volna fel a németek ama gyönyörü axiomát: „Leben und leben lassen“? ha nem azért, hogy mi magyarok utolsó csepp vérig és garasig hü engedelmesei legyünk ez elvnek.

De már lámpám kialvó s szemeim hunyó-félben. A betük mind kisebb-kisebb alakban gömbölyödnek ki tollamból. Künn néma csend. Csak az éji örök kürtölése s az akáczok susogó lombjai alatt bugó Eduardók és Kunigundák sohajaik vegyülnek a néma kék légbe. Tehát jó éjt.

Messzelátó.

gyek kelete nem igen látszik eloszlatni e kétséget és aggályt. Hol késnek Magyarhon lelkes hölgyei, a részvét és könyörület angyalai? „A női szivkegyeletes érzések oltára“, irja Kossuth Lajos épen a honvédmenházróli levelében. Hát kialudt volna már ez oltár tüze, melynek melegénél dideregve kell az azelőtt térdelő szenvedőnek könyörögni, minden meghallgattatás nélkül? Ez iszonyu volna ránk és hazánk szenvedőire nézve! Mi nem hisszük. Különösen nem tudunk fel tenni Szabolcsmegye hölgyeiről ilyet. Hogy e sorsjegyek nem találtak melegebb pártfogásra; inkább talán az azok terjesztése körüli hanyagság az oka. Tudjuk hogy a magán sorsolásoknál mily óriási erőt fejtenek ki a reclame-okkal. A honvédsorsjegyekről alig hallottunk beszélni. Bár hol legyen azonban a hiba, az mindegy. A hiba meg van, amit már alig lehet helyrehozni. Az idő rövid hozzá; hacsak még pár hóra meg nem hosszabbittatik. Nem tudjuk Szabolcsmegye, különösen Nyiregyháza mily érzelmet fejtett ki e sorsjegyek pártolásánál? De ha érzi, hogy nem felelt meg kötelességének; 4 nap alatt még sokat lehet tenni. Országok sorsa eldőlt már 24 óra alatt. Tehát rajta! Mentsük meg a honvéd név becsületét és saját jó hirnevünket. Ugy hisszük, hogy Epstein Johanna üzletében még számos ily sorsjegy van, mely vevőre vár. Lapunk jövő számában közölni fogjuk a Nyiregyházán elkelt sorsjegyek számát, mely hangosan fog nyilatkozni Nyiregyháza város hazafias érzelméről s a honvéd név iránti kegyeletéről.

× **A megyeszervezési** előmunkálatok elkészitésére beválasztott küldöttségi tagok, holnap jönek össze N.-Kállóban az albizottságoknak megalakitása végett.

ꝏ **A nyiregyházi ág. ev. gymnasium** ezévi tudósitványa, összeállitva Kovács János e. é. igazgatótanár által, beküldetvén szerkesztőségünkhöz, örömmel értesültünk ez életrevaló tanintézet előhaladásáról. Ez évben a tanulók összes száma 150 volt és pedig: előkész. 39. I. oszt. 52. II. o. 24. III. o. 19. IV. o. 16. Ismétlő 19 Áthelyezett 88. Másunnan jött 42. Magán 1. Vallásra nézve, ág. ev. 72, reform. 28, rom. kath. 16. gör. kath. 2. izrael. 32. Kilépett 11. Meghalt 1. Maradt tehát az év végén: nyilvános tanuló 137, magán 1. Korranézve: 9 éves, 2; 10 éves, 5; 11 éves, 22; 12 éves, 35; 13 éves, 34; 14 éves, 25; 15 éves 12; 16 éves, 3. Tandijra nézve: egész tandijas 69; féltandijas 4; tandijmentes 4. A jövő 1878-iki isk. év f. é. szeptemberhő 1-én kezdődik. Szeptember 1-ső és 2-ik napjain a beiratások, pótjavitó- és felvételi vizsgák tartatnak; 4-én pedig a rendes tanitás veszi kezdetét. Az ez időpontokon tul jelentkezők, csakis nagyon fontos és indokolt okok mellett vehetők fel. A beiratási díj 1 frt. Az évenkint szedetni szokott onomastikon s a félévi tandij előre fizetendők. Az előkészitő osztályba 9 évet betöltött, és elemi iskolákat végzett s erről bizonyitványnyal ellátott tanulók vétetnek fel. Igazgató a jövő iskolai évben Martinyi József tanár leend.

= **A nagyfalusi határ** egy jó nagy részében, mint onnan értesitenek bennünket, a mult keddi viharral jött jégesö, a gabonában igen nagy kárt okozott.

** **A n.-kállói utczavilágitás és járdák** elleni panasz mindig hangosabban nyilvánul. Különösen zugolódnak a vendéglősök, kik az általuk elhasználni szokott hus utáni krajczárokkal, aránylag legtöbbel járulnak és még többel járulnának a világitási és járdai költségek fedezéséhez: és mégis ők részesülnek a legkisebb figyelemben. Esős és holdvilágtalan időben lehetetlen hozzájuk férni, a sár és sötétség miatt. Ha e panasz valóban jogosult: az esetben csak rosszalni lehet az illető hatóság figyelmetlenségét. Igaz, hogy N.-Kálló nem nagy átkelési hely; de azért a vendégek több helyen is elláttatnának, ha a vendéglőkhöz vezető utakra nagyobb figyelem fordittatnék s az utasok nem lennének kénytelenek egy és oly helyre szorulni, ahonnan azután a kiszolgálat gyarlósága miatt kell távozniok és utjukat folytatniok: ami pedig pénzforgalom tekintetében epen nem nyereséges dolog

× **A nánás-nyiregyházi utvonal**, a „Simán“ keresztül, mely vonal a hajdu-dorogi városi hatóság által ezév tavaszán elzáratott, a közlekedésnek ismét átadatott.

× **Nagy-Kállóban** a mult szerdán oly esőszakadás volt, hogy az utczák valóságos tavakká váltak annyira, hogy a gyalogközlekedés darabidőre csaknem fennakadt. Ez különben N.-Kállóban, hol sárral a legnagyobb szárazságban is találkozhatni, nem valami rendkivili dolog. Nem ártana pedig, ha az uj törvényszéket kissé jobb uttal várnák.

× **A szabolcsmegyei népszámlálási munkálat** előfizetési iveinek terjesztésére felhivott szolgabiró urakat, megyebizottmányi tagokat és ügybarátokat hazafiui tisztelettel kérjük, miszerint: sziveskedjenek a buzgalmukba ajánlt iveket körükben ismertetni s az ivek betöltetésével a lehetőleg sietni, hogy a vállalkozó nyomdász a szüséges példányok mennyiségéről jó előre tájékozhassa magát. E népszámlálási munkálat fontosságára ugyhisszük fölösleges figyelmeztetni megyénk értelmiségét. Sok tekintetben széles tájékozásul fog a munka szolgálni az azt buvárkodóknak. Gazda, tanár, iparos, tudós stb. egyaránt hasznos kézi könyvet birand benne. Reméljük, hogy Szabolcsmegye közönsége méltányolni fogja e munka kiadására felhivott Dobay Sándor nyomdász áldozatkészségét; s tekintettel az oly feszitett figyelmet igénylő csakis számokból álló munka nehézségére: nem vonandja meg anyagi támogatását a vállalattól.

× **A nyiregyház-kállói orsz. utvonal** kiépitetlen része, f. hó 30-án d. e. 10 órakor fog árlejtés utján vállalkozás alá bocsáttatni. Az árlejtés Nyiregyháza város házánál tartatik meg.

+ **A sóstói felügyelőség**, mint halljuk már megtette az intézkedést, hogy a fürdőszobák tisztitásánál s átadásánál eddig napirenden volt hanyagság, többé ne ismétlődjék. A fürdőközönség mindenesetre örömmel fogadja a t. felügyelőség e gondoskodását.

** **„A „Tiszavidék“** czimü ügyes heti lap, mely eddig Nyiregyházán jelent meg“, mint az „Ellenőr“ tegnapi száma hozza, ezentul Debreczenben lát napvilágot s Debreczen, Hajdukerület és Szabolcsmegye érdekeit fogja képviselni. Cseppettsem csudálkozunk az „Ellenőr“ rosszulértesültsége fölött akkor, midőn a szabolcsmegyei publikum nagyrésze maga sem tudja, hogy a „Tiszavidék“ már majd kétéve Debreczenben jelenik meg. Reméljük, hogy a „Tiszavidék“ sietni fog az „Ellenőr“ e közlését helyreigazitani s valahára tudatni a világgal megjelenési helyét.

KÖZGAZDASZAT.

— **A magyar északkeleti vasut** debreczen-nagykárolyi vonala, épen ma adatik át a közforgalomnak. E vonal megnyiltával a postamenetrendben nagy változás történt. Az eddig Nyiregyháza és N.-Bánya közt közlekedett málhaposta ugyanis, tegnap tette utolsó menetét. Mától kezdve Nyiregyháza és N.-Károly közt, egy kétfogatu cariolkocsi fogja a közlekedést fentartani E szerént a személyszállitás e postavonalon végkép megszünt.

A régi alaku levélbélyegek csakis e hó végéig érvényesek.

— **Mathaeidesz Gusztáv** kőbányatulajdonos, Tokaj város határában az ugynevezett hidegoldalon szarukő-diorit-sziklát (Hornfels-Grünstein) fedezett fel, mely kő a szekérutak, járdák, burkolásához, hidak, tornáczok kirakásához igen czélszerünek találtatott annyira, hogy minőségében még a visegrádi, és szobi koczka köveket is tulhaladja. A példányok megtekinthetők a felfedező nyiregyházi 1552 számu lakásán.

Felelős szerkesztő: **K. Kmethy István.**

HIRDETÉSEK.

Ad 1239. 1871. **Haszonbéri hirdetmény.**

Szabad és kiváltságolt **Nyiregyháza** város részéről ezennel közbirre tétetik, hogy az érintett városnak tulajdonát képező ugyanottani vendéglők, korcsmák szél-, vizi- és szárazmalmok, valamint vásárvám a folyó évi junius 26 án és utánna több napokon, az ottani városházi nagy teremben tartandó nyilvános árverés utján, az ezen évi Szent-Mihály naptól számitandó 6 évi haszonbérbe ki fognak adatni.

Ezen bérbe adáson a vállalkozni kivánók, azon kijelentés mellett hivatnak meg: hogy magukat, a kikiáltási árul szolgáló eddigi haszonbérek évi összegéhez mért, s fele részében az első évnegyedi bérpárulatba betudandó, másik felében pedig a bérlet végig biztositékul szolgálandó 50% bánompénzzel lássák el.

Az e tárgyu kikiáltási árak következők:

1) Az épitkezés miatt most egyelőre csak 1 évre kiadandó belső régi nagyvendéglőre nézve . . . 5477.
2) Vasuti vendéglőnél . . . . . 852.
3) Huszár vendéglőnél . . . . . 2500.
4) Csillag nevü vendéglőnél . . . . . 2500.
5) Szent-Mihály utczai korcsmára nézve . . . . 2000.
6) Morgó-Medve korcsmánál . . . . . 1850.
7) Sas korcsmánál . . . . . 1600.
8) Háromrózsa korcsmánál . . . . . 1602.
9) Sár vas czimü korcsmára nézve . . . . . 2000.
10) Czukrászdánál korcsmára nézve . . . . . 851.
11) Nagy-Cserkeszi külső korcsmára nézve . . . 520.
12) Ujteleki külső korcsmára nézve . . . . . 476.
13) Közepső korcsmánál . . . . . 2156.
14) Orosz utczai korcsmára nézve . . . . . 1551.
15) Orosz utczai korcsmánál . . . . . 801.
16) Selyem-utczai korcsmára nézve . . . . . 1320.
17) Nagy-Külső-utczai korcsmára nézve . . . . 1000.
18) Zöldág korcsmára nézve . . . . . 700.
19) Szarvas utczai korcsmánál . . . . . 581.
20) Pazonyi-utczai belső korcsmánál . . . . . 1000.
21) Ó-teri belső korcsmára nézve . . . . . 1000.
22) A Serháznál . . . . . 2461.
23) A Szechenyi ligeti és levélbei mulató helyekre nézve épitkezés után fog bérbe adást intézkedés tétetni.
24) Sédmálomnál . . . . . 800.
25) Vizimalomnál . . . . . 300.
26) Ér alatti három keringő szárazmalomnál . . . 950.
27) Katona korházi 2 keringőjü szárazmalon . . . 736.
28) Bazaféri 2 keringős szárazmalomra nézve . . . 836.
29) Orosz utczai 2 keringős szárazmalom . . . . 701.
30) Pazonyi-utczai 3 keringőjü szárazmalom . . . 1330.
31) Keleti 3 keringős szárazmalomra nézve . . . 1367.
32) Zöldági 2 keringős szárazmalomnál . . . . 840.
33) Nagy-Cserkeszi 2 keringős szárazmalom . . . 651.
34) Kis-Cserkeszi 2 keringőjü szárazmalom . . . 900.
35) Ujteleki legelőt 2 keringős szárazmalomra nézve épitkezés után fog intézkedés tétetni.
36) Vásárvámra nézve . . . . . 4007.

Mindezekre vonatkozolag az árverési feltételek a város irodájában megtekinthetők. Kelt Nyiregyházán, nagjus 15-én, 1871. (26) 3—3

KINDLOVITS ANNA
okleveles szülésznő
ajánlja magát a t. cz. közönség kegyébe.
Lakik: Vizi-utcza 272. sz. alatt.

Egy butorozott SZOBA kiadó
(29) 0—1
Nyiregyházán a szarvasutczai 10. sz. a.
Bővebb értesités nyerhető ugyanott.

Nagy horderejü hazánk alföldi városaira!

Egyik tokaji kőbányámban szakértők által különféle nagyságu és vastagságu 5, 6, 7, 8 négyzett hüvelyknyi, — nemkülönben 6, 7, 8 hüvelyknyi **koczkakövek,** melyek minden oldalról köbtartalmuak — készittetnek

SZARUKŐ-DIORIT
(Hornfels-Grünstein)
(30) 3—1

legkeményebb faj kősziklaközetből, — amely kiválólag alkalmas **szekérutak** épitésére, **járdák, tornáczok** burkolására, és más **épitkezési** czélokra.

Minták megtekinthetők a helyszinen, és belyben saját házamnál 1552. sz. alatt, hol megbizásokat is elfogad

Kelt Nyiregyházán, 1871. junius havában.

Matthaeidesz Gusztáv,
tokaji kőbányák tulajdonosa.

Nyomatta s kiadja Dobay Sándor.